

A (cseh-) szlovákiai magyarok 1944-1949 közötti jogfosztottsága

forrás duray.sk

A (cseh-)szlovákiai magyarok 1944-1949 közötti állampolgári, jogi, vagyoni, nyelvi és kulturális kollektív jogfosztottsága

I. Előzmények, nemzetközi összefüggések

1. **A trianoni békeszerződés nemzetközi felülbírálása.** – Az 1938. szeptember 30-i, a németek lakta csehországi területek Németországnak való átadásáról szóló müncheni négyhatalmi szerződés záradékának megfelelően 1938. november 2-án Németország és Olaszország döntőbíróóságával Bécsben módosították Magyarország és Cseh-Szlovákia 1920-ban kialakított közös határát.

Azoknak a településeknek döntő többsége, amelyek 1910-ben magyar többségűek voltak és 1920-ban Csehszlovákiához lettek csatolva, ismét Magyarország fennhatósága alá kerültek. Az 1920 után erre a területre, az állam által elkobzott magyar birtokokra költözött cseh és szlovák kolonisták nagyobbik része Szlovákia és Magyarország erről szóló megállapodásának megfelelően elhagyta a szóban forgó területet. A nyugati nagyhatalmak a bécsi döntést 1942-43-ban visszamenőleges hatállyal semmisnek nyilvánították. Ennek megfelelően a területek Csehszlovákiának való visszaadását rögzítette az 1945 januárjában, Moszkvában megkötött fegyverszüneti egyezmény.

2. **A magyarok jogfosztására tett első kísérletek.** – Beneš köztársasági elnök és a londoni csehszlovák kormány 1942-1944 között kialakította a Csehszlovákiához a háború után visszakerülő német és magyar többségű területeken érvényesítendő etnikai tisztogatás alapelveit. A német és a magyar nemzetiségűek állampolgárságának megfosztásától a lakosságcserén át az erőszakos elűldözésig terjedtek a londoni csehszlovák tervek. Ezekhez 1943-tól a nagyhatalmak hozzájárulását kérte Beneš. A német- és magyarelles csehszlovák tervek támogatására a háború alatt nyíltan csak Sztálin és a szovjet-vezetés volt hajlandó, amiről 1943 decemberében Moszkvában meg is állapodtak. Az ún. Karácsonyi Egyezmény megkötését megelőző tárgyalásokon azonban Beneš, a szlovákokkal szemben is – akiket fasiszta csöcseléknek tartott – érvényesíteni akarta a kollektív büntetés elvét. Ezt Sztálin a szláv egybetartozásra hivatkozva elutasította, de talán a nemzetközi kapcsolatok okán is így kellett tennie, hiszen a Szovjetunió 1939. szeptember 16-án a Szlovák Köztársaságot elismerte a nemzetközi jog alanyaként, sőt formálisan megszakította kapcsolatait Benešsel. Ilyen háttérrel kötötték meg a csehszlovák-szovjet barátsági, kölcsönös segítségnyújtási és a háború utáni együttműködési szerződést, amely a térségben elsőként kötelezett el egy (akkor éppen nem létező) országot a Szovjetunió mellett. Ekkortól kezdve Sztálin nyíltan támogatta Beneš a „csehszlovákiai magyarok” felszámolására irányuló törekvésében. Sztálin hírhedt kijelentése is ekkor hangzott el „a magyar kérdés, vagon-kérdés”.

3. **A magyarokkal szemben követelt bánásmód.** – 1944. november 23-án a londoni csehszlovák kormány memorandumban fordult a szövetséges nagyhatalmakhoz, támogatásukat kérve a csehszlovákiai németek és magyarok egészének háború utáni kitelepítéséhez, s ily módon a tiszta szláv nemzetállam eszméjének megvalósításához. A csehszlovák kormány londoni külügyi megbízottja 1945. február 2-án azt közölte az angol kormány kirendeltjével, hogy amennyiben a magyarokkal szemben nem kap támogatást „őfelsége kormányától”, egyedül cselekszik, Moszkva segítségével. Ezt a kérést a prágai kormány 1945. július 23-i, a potsdami értekezlet résztvevőinek címzett jegyzékében megismételte, emlékeztetve a három nagyhatalom képviselőit korábbi kérésére, hangsúlyozva a lakosságcsere lehetőségét.

4. **Katonai föllépés a felvidéki magyarokkal szemben.** – A Szovjetunió területén létrehozott és Ludvík Svoboda parancsnoklása alá tartozó csehszlovák hadtest azzal a feladattal lett megbízva, hogy a Kárpát-medencébe észak felől – a Dukla- hágón át – a Vörös Hadsereg behatoló egységeinek nyomában haladva kiűzze, illetve felkoncolja a rekonstruált Csehszlovákia területén élő magyarokat. Erre azonban nem került sor, mert a duklai áttörést a német csapatok meghiúsították.

5. **Edvard Beneš rövid jellemzése 1938-tól 1948-ban bekövetkezett haláláig.** – Beneš 1938. október 6-án, Szlovákia autonóm státusa kihirdetésének napján Csehszlovákia Alkotmánya értelmében lemondott köztársasági elnöki posztjáról, megszűnt államelnöki tisztsége, majd ismeretlen körülmények között emigrált. Ezt megelőzően a Szovjetunió titkosszolgálatának, az NKVD-nek ügynökévé vált 10 ezer

dollár ellenérték fejében. Tartótisztje Pjotr Zubov lett. A köztársasági elnöki posztról való lemondása után az NKVD szervezte meg emigrációba vonulását, ahol 1938 és 1940 között szovjet titkosszolgálati feladatot teljesített. Neki kellett volna megszerveznie a szerb király meggyilkolását, ami azonban nem sikerült. Szovjet ügynökként – saját magyarellenes céljainak támogatása érdekében – készítette elő „Kárpátalja” Szovjetunióhoz való csatolását, illetve a restaurálandó Csehszlovákiának a szovjet érdekövezetbe való integrálását. Ennek vetületében Jan Masaryk öngyilkossága egyre kevésbé látszik öngyilkosságnak. Beneš kapcsolatát a szovjet vezetéssel, és erőteljes hivatkozásait a szovjetek részéről kapott támogatásra ennek vetületében kell értelmezni. A lényeg az, hogy célt ért a németekkel szemben, részben a magyarokkal szemben, de közben – a művelt szatócs – eladta saját nemzetét. 1948 februárjában meglátogatta őt prágai elnöki rezidenciájában tartótisztje és orra alá tartotta az 1938-ban általa aláírt tízezer dolláros elismervényt. Beneš összeroskadt, mert győztesként nem számolt a számonkéréssel. Egy-két óra elteltével lemondott köztársasági elnöki tisztségéről és átadta a hatalmat a kommunistáknak. Ez volt 1948. február 25-e. Ugyenezen év szeptemberének legelején elpusztult. Érdemes felidézni egyik moszkvai szlovák kommunista emigránsnak, a magyarbarátnak kikiáltott Ladislav Novomeský gyászbeszédének lényegét: művedet megőrizzük és továbbfejlesztjük.

6. Nemzetközi egyetértés Csehszlovákia vonatkozásában. – A nyugati szövetségesek még 1941-ben Csehszlovákiát illetően arra az álláspontra jutottak, hogy mindaz, ami 1938. szeptember 30-a, a müncheni egyezmény után történt, a nemzetközi jog szempontjából érvénytelen. Ezért minden jogi aktus, ami ehhez a naphoz vagy az utána következő időhöz köthető, érvényét veszti.

II. Esterházy János likvidálása

1. Gróf **Esterházy** János az Országos Keresztényszocialista Párt (1931-1936) az Egyesült Magyar Párt (1936-1938) és a Szlovákiai Magyar Párt (1939-1944) elnöke. Csehszlovákiai parlamenti képviselő, akinek Beneš 1936-ban felajánlotta a tárca nélküli miniszteri posztot. 1939-től a Tiso-féle szlovák állam parlamentjének egyetlen magyar tagja. 1942. május 15-én ő volt az egyetlen képviselő, aki ellene szavazott a zsidók deportálását utólagosan jóváhagyó törvény-javaslatnak. Bátor magatartása miatt ez a nap a felvidéki magyarok emléknapja.

2. **Esterházyt** következetes keresztényi magatartása miatt 1944 őszén mind a Gestapo mind a Szállasy-féle nyilas uralom pribékjei üldözték, akik elől bujdosnia kellett. Ennek ellenére 1945. április 20-án – miután önként jelentkezett közszolgálatra Gustáv Husák belügyi megbízottnál Pozsonyban – letartóztatták, majd átadták a szovjet titkosszolgálatnak. Moszkvában egy évig fogva tartották, majd 10 évi kényszermunkára ítélték. Távollétében 1947. szeptember 16-án, háborús bűnösként a Szlovák Nemzeti Bíróság kötél általi halálra ítélte. A család, több magánszemély és zsidó szervezet közbenjárására Beneš köztársasági elnök életfogytig tartó büntetésre enyhítette az ítéletet. Elhunyt 1957. március 8-án az olomouci (Olmütz, Alamóc) rabkórházban.

III. A szlovákiai magyarok kollektív jogfosztásának kezdete

1. 1944. szeptember 6-án a Szlovák Nemzeti Tanács (SZNT) *betiltotta* az 1938. október 6-odika – Szlovákia autonómiája kihirdetésének napja – után létrehozott *magyar és német nyelvű iskolákat, valamint az akkortól bevezetett magyar és német nyelvű szentmiséket és istentiszteleteket* – noha a felvidéki magyar politika az 1920-s évek elejétől támogatta a szlovák autonómista törekvéseket. Magyarország pedig anyagilag is támogatta Andrej Hlinkát a szlovák autonómia zászlóvivőjét. 1945. májusa-júniusa folyamán a csehszlovák hatóságok bezártak minden magyar iskolát és betiltották a magyar nyelv nyilvános használatát. A nyilvánosan elhangzott magyar szót azonnal, helyileg büntették fizikai fenyegetéssel, megszegéenyítéssel, kopaszra vágással, ha kellett agyonlövéssel.

2. A Szlovák Nemzeti Tanács Elnöksége 1945. február 27-én adta ki első, vagyoni jogfosztó rendeletét, amely *minden német mezőgazdasági tulajdonát és minden magyar 50 hektár fölötti mezőgazdasági tulajdonát elkobozta*. A németek és magyarok vagyonának elkobzására, nemzeti gondok alá helyezésére, állami vagyonalapba való átsorolására 1945 folyamán még további elnöki dekrétumok és SZNT-rendeletek születtek. Ezek közül az SZNT 1945. augusztus 23-i 104. számú „*a németek, magyarok, árulók és a szlovák nemzet ellenségeinek vagyonelkobzásáról, mezőgazdasági vagyonuk gyorsított szétosztásáról*” szóló rendelete intézkedett.

IV. A kassai kormányprogram – a törvényes erőszak alapja (1945. április 5.)

1. A kormányprogram a csehszlovák Nemzeti Frontnak a háború utáni első parlamenti választásokig érvényes programja volt.

Miért nemzeti front és miért nem népfront? Mert csehszlovák nemzeti alapon jött létre, kizárva a háború utáni konszolidációban való részvételből a németeket, magyarokat, magyar zsidókat.

2. A kormányprogram I. fejezetének első bekezdése felülírta Csehszlovákia Alkotmányát. Az alkotmány értelmében 1938. október 6-án lemondott köztársasági elnököt alkotmányellenesen ismét köztársasági elnökké nyilvánította, és elrendelte az összehívandó Ideiglenes Nemzetgyűlésnek, hogy tegye meg ugyanezt. A kormányprogram ezzel további alkotmányos jogot sértett, mert prejudikálta egy szuverén testület döntését.

3. Csehszlovákia újjászületését megalapozó népfrontos program nem az újjá születés, hanem a bosszú

programját fogalmazta meg. Nem értelmezhető másképp a kormányprogram VIII. fejezetének azon mondatai, amelyek „a németekkel és a magyarokkal szemben szerzett szörnyű” tapasztalatok miatt a végleges beavatkozásokat helyezték kilátásba. A program IX. fejezete háborús bűnösöknek elsősorban a németeket és a magyarokat tartja. Bizonyos esetekben kimondja a szovjet szervezeteknek való átadásukat, ezzel utólag legalizálva a „málenkij robot”-ra történt elhurcolásokat. Akiket ugyanis elhurcoltak, a szovjet hatóságok háborús bűnösökként vettek nyilvántartásba.

4. A kormányprogram VI. fejezete kimondta, hogy a föld urai Szlovákiában a szlovákok. A XI. fejezete hozta létre a ma is létező Nemzeti Földalapot, amelynek vagyoni alapját a német és magyar tulajdonosoktól elkobzott ingatlanok képezték.

5. A kormányprogram XV. fejezete a kultúráról és az oktatásügyről szól. Rendelkezik a magyar és a német kultúrához való viszony felülvizsgálásáról is. Egyértelműen kimondja az ország tiszta szláv orientációját.

V. A kollektív jogfosztás kivitelezése.

1. Az *etnikai diszkrimináció és a kollektív bűnösség elvét* általánosan a köztársasági elnök 27. (1945. július 17.) és 28. (július 20.) számú dekrétumai a belső telepítést szabályozva kimondják, hogy a telepítésnek Csehszlovákiában a *német és a magyar földtulajdon elkobzását, illetve a „cseh és a szlovák, valamint más szláv nemzet tagjainak” betelepítését, kell szolgálnia.*

2. A *kollektív bűn elvének alkalmazása* a magyarokkal és a németekkel szemben a csehszlovák jogszabályokban 1945. február 27-től nyilvánvaló. Az elnöki dekrétumok, és az SZNT rendeletei a német és magyar nemzetiség meghatározását a népszámlálási bevalláshoz, illetve a szlovákiai rendeletek kiegészítő kritériumaként a családon belüli magyar nyelvhasználathoz és a magyar szervezetekben való tagsághoz köthették.

3. A *népbíróságok* létrehozását elrendelő 16. számú elnöki dekrétum és az SZNT 1945. évi 33. számú rendelete alapján működő Szlovák Nemzeti Bíróság és a 77 járási népbíróság *tevékenysége nagyrészt a magyarok ellen irányult.* Szlovákia területén perbe fogottak közt a magyarok aránya 55,2 százalék volt. A Nemzeti Bíróság és a szlovákiai járási népbíróságok által 1947. december 31-éig elítélt 8 055 személy közül 59,7 százalék volt magyar, 28,5 % szlovák, 10,5 százalék német.

4. A II. világháború utolsó hónapjaiban és később is gyakorlatilag *szabadon lehetett elkövetni erőszakot* – akár gyilkosságot is – *németek és magyarok ellen.* Magyarok ellen elkövetett erőszakra a szlovákiai levéltárakban fennmaradt korabeli hivatalos dokumentumok csupán Nádszegről (Trstice), valamint a csehországi deportálás elől való menekülés idejéből kerültek elő. Ugyancsak előkerült a přerovi vasútállomáson agyonlőtt dobšínai németek (és magyarok) névjegyzéke. A halottak azonosítása nélkül feltártak egy tömegsírt Pozsony-Ligetfalun, melyben kilencven magyar fiatalember – feltehetően a háború szakaszában elhurcolt, de éppen szökésben lévő és hazafelé tartó magyar levették – holttestét találták meg. A csehszlovákiai németellenes erőszaknak tényszerűen közel 19 ezer áldozata bizonyítható, de a gyilkosságok számát a német források többszörösére, – több mint 300 ezerre – teszik. A gyilkosokat a Csehszlovák Köztársaság Nemzetgyűlése 1946. május 8-án kelt 115. sz. törvényével közkegyelemben részesítette.

5. A *potsdami háromhatalmi értekezlet* a csehszlovák kormány hangsúlyos kérése és a szovjet küldöttség támogatása ellenére *sem adta hozzájárulását a csehszlovákiai magyarok kitelepítéséhez.* Csehszlovákiában minden magyarellenes lépés, jogfosztó intézkedés nemzetközi felhatalmazás nélkül történt, a 31 ezer magyarországinak minősített magyar kitoloncolásának és a lakosságcsere keretében történt kitelepítés kivételével. A Beneš elnök által kiadott diszkriminatív és kollektív bűnösség elvét érvényesítő dekrétumok, az SZNT és a Megbízotti Testület, s az egyes megbízottak hasonló rendeletei nem függték össze és ellentétesek voltak a háború utáni rendezést szabályozó békeszerződésekkel. A *málenkij robot, az internálás, a csehországi deportálás, a reszlovakizáció, valamint, az etnikai diszkrimináció mindennapos gyakorlata a foglalkoztatásban, a szociális politikában, az oktatásban, a nyelvhasználatban és sok más területen, valamint a kollektív bűnösség elvét érvényesítő népbírósági gyakorlat, a magyarellenes intézkedések jog- és vagyonesztéssel járó következményei a korabeli Európában sem volt elfogadott.* Ezeknek a háború utáni jogszabályoknak, dekrétumoknak, törvényeknek, rendeleteknek a megkérdőjelezése nem a háborút lezáró békeszerződéseket, rendezési elveket vonja kétségbe, hanem a magyar közösség létezésének felszámolására törekvő politikát.

6. Mivel a csehszlovák kormány magyarellenes törekvéseit Potsdamban nem tudta átültetni, a háromhatalmi értekezlet befejezésének napján, 1945. augusztus 2-án, a köztársasági elnök 33. számú rendelete a németekkel együtt megfosztotta a magyarokat állampolgárságuktól.

7. A magyar nemzetiségű zsidókat és az 1938-1945 közötti időszakban a Magyarországhoz csatolt területen élő zsidókat a magyarokkal azonos bánásmódban részesítették, akkor is ha haláltáborból jöttek vissza. Idézet egy 1946. május 10-én kelt levélből „Mindaddig már sok híres antifasiszta zsidó volt kénytelen elhagyni hazáját. A szlovákok örülnek, ha egy-egy zsidót fogságba ejthetnek. ... Úgy kezelnek minket, mint a magyarokat, azaz mint harmadik rangosztályba tartozókat.” (Az idézet a dél-szlovákiai zsidók nevében Dr. Singer és több más zsidó ember által aláírt levélből származik). Ennek nem csak az volt az oka, hogy a családon belüli érintkezés nyelve szerint sorolták be a hatóságok valamely

nemzetiséghez az embereket és sok zsidó családban kizárólag magyarul beszéltek, hanem a hagyományos antiszemitizmus is erre ösztökélt. Erre építette sikeres védelmét a népbírósg előtt a Tiso-féle szlovák állam propaganda minisztere is. A nevéhez köthető zsidó-ellenes törvények meghozatalát azzal indokolta, hogy a zsidók tulajdonképpen a magyarosítás támogatói voltak – nem is ítélték őt halálra.

VI. A kollektív bűnösség elve alkalmazásának vagyoni és szociális következményei

1. A Szlovák Nemzeti Tanács 1945. május 25-én kelt 51. sz. rendeletével *feloszlatta az összes magyar szervezetet*, nem csak a visszacsatolt területen, hanem az ország többi részén működőket is. Vagyonuk átszállt az államra. Ez érintette a Szlovákiai Magyar Református Egyház vagyonát, de pl. a Masaryk elnök által adományozott úgynevezett Masaryk Akadémia pozsonyi épületét is.

2. A Szlovák Nemzeti Tanács 1945. május 25-én kelt 44. sz. rendeletével azonnali hatállyal *megszüntette minden magyar és német nemzetiségű állami- és közalkalmazott munkaviszonyát*, megszüntette nyugdíjjogosultságukat és megvonta az addig jogosultak szociális járulékát. A nemzetiség meghatározásához elegendő volt pl. – egy besúgói jelentés alapján – a családban használt érintkezési nyelv.

3. A Szlovák Nemzeti Tanács 1945. június 5-én kelt 50. sz. rendeletével lehetővé tette az *államilag megbízhatatlan személyek teljes ingatlan vagyonának*, az 1945. évi 104. számú rendeltével pedig a németek és magyarok *mezőgazdasági vagyonának a lefoglalását és gyorsított szétosztását*. Államilag megbízhatatlannak számított gyakorlatilag minden magyar és német nemzetiségű fizikai személy, illetve magyar és német tulajdonban lévő intézmény, vállalat. A köztársasági elnök 108. sz. rendeletével 1945. október 25-én elrendelte *a magyarok és a németek teljes vagyonelkobzását*.

4. A magyarok és németek magánalkalmazotti munkaviszonyának megszüntetése – A Szlovák Nemzeti Tanács 1945. július 3-án kelt 69. sz. rendeletével lehetőséget adott arra, hogy államilag megbízhatatlan – azaz magyar vagy német nemzetiségű – személy munkaviszonyát egyéb törvényi rendelkezésre vagy szerződésre való tekintet nélkül a munkaadó megszüntethesse. Vonatkozott ez bármilyen munkaviszonyra, szolgálati vagy tanulmányi jogviszonyra.

VII. Elűdözés, kitelepítés, lakosságcsere

1. A szovjet katonai közigazgatás megszüntével rövidesen sor került a magyarok és németek *internálására, munkatáborokba* való elhurcolására. Az első internáló táborokat és munkatáborokat 1945 májusában állították fel. Pozsony német és magyar lakosságának nagy részét internálták, lakásaikat kifosztották és lefoglalták. Pozsonyon kívül, Kassán, Homonnán, Szereden. Novákyban, Losoncon állítottak fel internáló táborokat. De több magyar városban hetekre, hónapokra kényszermunka táborokba zárták a magyar férfiak egy részét.. A munkatáborokat törvényileg a SZNT csak 1945 augusztusában rendezte. Ezt követően a köztársasági elnök 71. dekrétumával a munkatáborokat kötelezővé kívánta tenni mindazok számára, akik a 33. dekrétuma értelmében elvesztették állampolgárságukat.

2. Az internáló táborokba és kényszermunka táborokba való elhurcolással egy időben, jogilag nem szabályozott módon, a magyar lakosság egy részét a londoni emigráns kormány egyik alternatív forgatókönyvének megfelelően Šrobár miniszter és a csehszlovák hadvezetés által készített tervezet szerint *elűzték szülőföldjéről*. Egyenruhába öltözött fegyveresek megszálltak egy-egy házat, pár percet hagyva a kézipoggyász elkészítésére, majd teherautón elszállították a családokat Magyarország határára. Becslések szerint több ezer szlovákiai magyart toloncoltak ki ily módon Csehszlovákiából.

3. Az állampolgárságukat vesztett magyarok és németek a köztársasági elnök 1945. szeptember 19-én kelt 71. sz. rendeletével *„kényszermunka” kötelezetté váltak*. A kitelepítésre ítélt németeket internálták. A magyarokat pedig a Szudéta-vidékről elhurcolt németek helyébe szállították rabszolgamunkára – a tervezett 150 ezer helyett mintegy 42 ezer magyart. A rendkívüli hideg időjárásban a fűtetlen tehervagonokban többen meghaltak, megfagytak. A kényszermunka gyakorlata ellen nyilatkozatban tiltakozott a Jantausch püspök vezette szlovákiai püspöki kar. A magyaroknak a kényszermunkára való elhurcolását csak 1947 februárjában állították le nemzetközi tiltakozás hatására.

4. Magyarország és Csehszlovákia között 1946. február 27-én kötötték meg a deportálásokkal, jogfosztásokkal Budapestre rákényszerített *lakosságcsere* egyezményt. A csehszlovák fél eredetileg 300–400 ezer magyarországi szlovák jelentkezésében reménykedett, és a magyarok kitelepítésének legnagyobb lehetőségeként kezelte a lakosságcsere ügyét. Az 1946 augusztusában a magyar kormánynak átadott kitelepítési jegyzékben közel 180 ezer magyart soroltak be a csehszlovák hatóságok. A szlovák félnek az egyezmény által biztosított magyarországi toborzással 95 ezer magyarországi szlovákot sikerült meggyőznie az áttelepülésről. Közülük végül 73 ezer fő települt át Csehszlovákiába. Szlovákiából körülbelül 90 ezer magyart telepítettek ki ingó vagyonukkal együtt, Magyarországra.

VIII. A nemzetváltás állami terrorja

1. A magyarok erőszakos asszimilációjának egyik legsajátosabb gyakorlata a reszlovakizáció elrendelése

volt. A kisebbségekhez tartozók jogfosztásának, üldözésének, meghurcolásának, megalázásának ezt a módját a Szlovák Megbízotti Testület belügyi megbízotti hivatala 1946. június 17-én közzétett reszlovakizálási hirdetésményével vezette be. Eszerint minden „szlovák, cseh vagy más szláv származású személy” kérhette a szlovák nemzetiségűvé nyilvánítását. Miután a magyarok elvesztették munkahelyüket, állampolgári jogukat, nyugdíjukat, szociális jogosultságukat, iskoláikat, anyanyelvük nyilvános használatának lehetőségét, megszüntették érdekvédelmi szervezeteiket, tízezreket kényszermunkára vittek vagy elűldözték szülőföldjéről, kitelepítették, elhurcolták a Szovjetunióba, s fenyegette őket a további egyoldalú kitelepítés, százezrek választották a reszlovakizációt – kisebbik rosszként – , hogy házaikban, szülőföldjükön, családjukban maradhassanak. A 410 ezer kérelemből 326 ezer személy esetében járult hozzá a hivatal a szlovák nemzetiség elismeréséhez.

2. A belügyi megbízotti hivatal 1948. évi A-311-es közleménye szerint több tucat magyar település nevét változtatták meg mesterséges módon és tiltották meg az eredeti magyar névalak alkalmazását. Új hivatalos szlovák nevet kapott például Bős, Szap, Gútor, Nagymagyar, Dénes, Úszor, Nagymegyér, Pozsonyeperjes, Magyarbél, Cseklész, Nagy- és Pusztafödemes, Diószeg, Tallós, Pered, Gúta, Ogyalla, Párkány, Tornalja.

IX. Összegezés

1. A jogfosztó elnöki dekrétumok és a Szlovák Nemzeti Tanácsnak valamint a Megbízottak Testületének jogfosztó rendeletei és jogszabályai nem csak egy sajátos kornak a dokumentumai, hanem a fasiszta és náci típusú gondolkodásnak a bizonyítékai is. A náci Németország vereségével azonban nem ért véget sem a fasiszmus, sem a nácizmus kora. Ma ugyan sokan igyekeznek olyan megvilágításba helyezni az akkori csehszlovák törvényhozást, hogy az a 2. világháború utáni béketeremtéssel és a társadalom denacifikálásával függött össze és a nemzetközileg elfogadott elvekkkel volt összhangban, de mint láthattuk, ez nem igaz. Beneš elnök nevéhez kötődő német és magyarellenesség és ennek öt éven át működtetett, államilag szervezett „üzeme” ugyanarról a tőről fakadt mint a nácizmus, mint a zsidók üldözése. Ezért ugyanúgy nem szabad róla megfeledkezni mint a holocaustról.

2. A különböző jogfosztások, kényszertelepítések, a kényszerasszimiláció gyakorlatilag az egész szlovákiai magyar nemzeti közösséget érintette. A szülőföldjéről elhurcolt, elűldözött, széttelepített, kitelepített szlovákiai magyar lélekszáma megközelíti a 200 ezret. Közülük csak kevesen térhettek vissza szülőföldjükre. Az 1961-es népszámlálás szerint mégis 516 ezer magyar élt Csehszlovákiában.

3. A ma Szlovákiában élő magyarok elsősorban azt igénylik, hogy a Szlovák Köztársaság parlamentje ne a magyar közösség felszámolását célzó, diszkriminatív, világháború utáni jogszabályokat erősítse meg, hanem a magyar közösség pozitív nyelvi, oktatási, kulturális és politikai jogait kodifikáló törvényeket fogadjon el.

- www.duray.sk -